

ETNE KONTROLLUTVAL

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALET

Dato: måndag 8. februar 2021
Tid: kl. 13.00
Sted: digitalt møte - TEAMS møteportal

Forfall meldes til: Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS, tlf. 959 86 977
eller på e-post: post@kontrollutvalgene.no

I samsvar med dei gjeldande nasjonale retningslinjene for smittervernomsyn blir møtet digitalt.

Ved forfall blir varamedlem innkalla særskilt. Medlem som har lovleg forfall eller meina seg ugild, må gi melding om dette slik at varamedlem kan bli innkalla.

Sakskartet vil bli lagd ut på kommunen si nettside og på www.kontrollutvalgene.no

Saker merka *Ikkje offentleg jamfør off. l.*, blir berre sendt til medlemmer/varamedlemmer.

Kommunedirektør/kommunalsjef er invitert i sak 2

SAKLISTE:

01/21 Godkjenning av protokoll frå møte 23.11.21

02/21 Orientering frå administrasjonen – kommunalsjef helse, omsorg og sosial

03/21 Tinging av nytt forvaltningsrevisjonsprosjekt – «Trygt og godt skulemiljø»

04/21 Invitasjon til deltaking i forvaltningsrevisjon av Haugalandspakken

05/21 Årsmelding for kontrollutvalet 2020

06/21 Referat- og orienteringssaker 08.02.21

Ymse

Aksdal, 01.02.21

Tollef Rullestad
Kontrollutvalsleiar (sign.)

Odd Gunnar Høie
Utvalssekretær

Kopi: Ordførar (møte- og talerett)
Revisor (møte- og talerett)
Kommunedirektør (invitert i sak 2)
Varamedlem (til orientering)

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saks nr
Kontrollutvalet	08.02.21	01/21

Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	033	

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTE 23.11.20

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak:

Protokoll frå møte i Etne kontrollutval 23.11.20 blir godkjent slik han ligg føre.

Saksvedlegg: Protokoll får møte 23.11.20

Saksorientering:

Utkast til protokoll frå kontrollutvalet sitt møte 23.11.20 følgjer vedlagt. Protokollen er gjennomlest og godkjent av leiar i etterkant av møtet og er oversendt kommunen slik han ligg føre. Det er ikkje komme merknader til vedlagt protokoll.

Protokollen skal godkjennast formelt i dette møtet, og utvalsleiar eller evt. møteleiar vil så signere protokollen.

Aksdal, 01.02.21

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgjevar/utvalssekretær

ETNE KONTROLLUTVAL**PROTOKOLL**

Måndag **23. november 2020** blei det halde digitalt møte i Etne kontrollutval under leiing av utvalsleiar Tollef Rullestad.

MØTESTAD:	Teamsmøte
MØTESTART/-SLUTT:	kl. 13.00 – kl. 14.40
MØTANDE MEDLEMER:	Tollef Rullestad (Ap), Øyvind Kaldheim (Krf) og Kjetil Winterthun (Frp)
MØTANDE VARAMEDLEM:	1. vara Andreas Grumheden (Ap)
FORFALL:	Nina Vierdal Vee (Sp), Ragni Sunniva Fett (V), 2. vara Solveig Hetleflåt (H) og 3. vara Gunnar S. Løhaugen (Sp)
FRÅ SEKRETARIATET MØTTE:	Seniorrådgjevar Odd Gunnar Høie, Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS
FRÅ REVISJONEN MØTTE:	Rekneskapsrevisor Else Holst-Larsen og forvaltningsrevisor Annbjørg Ryssdal - Deloitte
FRÅ ADMINISTRASJONEN MØTTE:	Kommunedirektør Bjørn Tollefsen og kommunalsjef oppvekst og kultur Mona R. Sævik i sak 22. Økonomisjef Filippo Ballarin
ANDRE SOM MØTTE:	Ordførar Mette Heidi Bergsvåg Ekrheim (Sp)
MERKNADER TIL INNKALLING:	Ingen
MERKNADER TIL SAKLISTE:	Ingen

FØLGJANDE SAKER BLEI HANDSAMA:**SAK 21/20 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTE 21.09.20****Sekretariatet si innstilling:**

Protokoll frå møte i Etne kontrollutval 21.09.20 blir godkjent slik han ligg føre.

Handsaming i kontrollutvalet 23.11.20:

Protokollen blei godkjent utan merknader.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 23.11.20:

Protokoll frå møte i Etne kontrollutval 21.09.20 blir godkjent slik han ligg føre.

SAK 22/20 ORIENTERING FRÅ ADMINISTRASJONEN – KOMMUNALSJEF OPPVEKST OG KULTUR

Sekretariatet si innstilling:

Etne kontrollutval tek gjennomgangen frå kommunaldirektør for oppvekst og kultur om sitt arbeid og ansvarsområde til orientering.

Handsaming i kontrollutvalet 23.11.20:

Kommunalsjef oppvekst og kultur Mona R. Sævik orienterte og viste ein presentasjon. Ho gjorde greie for barnehagane (3), skulane (2) og kulturskulen. Dei samarbeida med fleire organ som til dømes PPT, barnevern og Forum for oppvekst i Sunnhordland (FOS). Sistnemnde hadde vore til god nytte i fasen som ny i stillinga.

Kommunalsjefen var oppteken av å skapa eit godt skulemiljø, med motiverte og engasjerte tilsette, for å oppnå gode resultat. Resultata frå nasjonale prøvar og andre måltal var bra, men kan bli endå betre. Ho gjorde greie for framtidige utfordringar, og ulike tiltak som skal være med på å styre utviklinga. Mellom anna ei «trapp» som viste ulike tiltak fram mot 2025.

Medlemmene fekk svar på spørsmål om rekruttering til kulturskulen, FOS og bruk av måltal.

Leiar takka for ei interessant orientering.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 23.11.20:

Etne kontrollutval tek gjennomgangen frå kommunaldirektør for oppvekst og kultur om sitt arbeid og ansvarsområde til orientering.

SAK 23/20 VAL AV NYTT FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT

Sekretariatet si innstilling:

Etne kontrollutval ber Deloitte AS om å legge fram utkast til prosjektmandat på forvaltningsrevisjonsprosjektettil neste møte.

Handsaming i kontrollutvalet 23.11.20:

Sekretær innleia om saka. «Trygt og godt skulemiljø» var prioritert på fyrste plass i ny plan for forvaltningsrevisjon. Utvalet var samd om å velja dette prosjektet.

Forvaltningsrevisor Annbjørg Ryssdal gjorde kort greie for aktuelle problemstillingar. Ho noterte seg innspel frå medlemmene.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 23.11.20:

Etne kontrollutval ber Deloitte AS om å legge fram utkast til prosjektmandat på forvaltningsrevisjonsprosjektet «Trygt og godt skulemiljø» til neste møte.

SAK 24/20 FORENKLA ETTERLEVINGSKONTROLL AV ØKONOMIFORVALTNINGA FOR 2019 – REVISOR SI ATTESTASJONSUTTALE

Sekretariatet si innstilling:

Etne kontrollutval tar revisor si attestasjonsuttale om etterleving av økonomiforvaltninga for 2019 til orientering.

Handsaming i kontrollutvalet 23.11.20:

Rekneskapsrevisor Else Holst-Larsen orienterte. Ho gjorde greie for at etterlevingskontroll var ei ny oppgåve for revisor, etter ny kommunelov. Revisor forklarte at det ikkje var satt av mykje tid og resursar til dette arbeidet. Attestasjonen frå revisor blir difor med atterhald om at det er ein avgrensa kontroll, som vil gje moderat tryggleik.

Utvalet hadde ingen merknader.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 23.11.20:

Etne kontrollutval tar revisor si attestasjonsuttale om etterleving av økonomiforvaltninga for 2019 til orientering.

SAK 25/20 REVISOR SI EIGENERKLÆRING FOR 2020

Sekretariatet si innstilling:

Etne kontrollutval tar den framlagde eigenerklæringa for 2020 frå oppdragsansvarleg revisor Else Holst-Larsen, Deloitte AS til orientering.

Handsaming i kontrollutvalet 23.11.20:

Rekneskapsrevisor Holst-Larsen gjorde greie for erklæringa, som skal leggjast fram for utvalet kvart år. Utvalet hadde ingen merknader.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 23.11.20:

Etne kontrollutval tar den framlagde eigenerklæringa for 2020 frå oppdragsansvarleg revisor Else Holst-Larsen, Deloitte AS til orientering.

SAK 26/20 ORIENTERING OM REVISJONSPLAN FOR REKNESKAPSÅRET 2020

Sekretariatet si innstilling:

Etne kontrollutval tar revisjonsplan 2020 for rekneskapsrevisjonen og presentasjonen frå revisor om interimisrevisjonen så langt i 2020 til orientering.

Handsaming i kontrollutvalet 23.11.20:

Rekneskapsrevisor Holst-Larsen orienterte og viste planen på skjerm. Ho fokuserte på risikokartet, kor dei lyseblå felta viste fokusområder for revisjonen. Det gjaldt budsjettprosessen, oppfølging av vedtak og offentlig støtte. Det hadde vore gjennomført interimisrevisjon. Revisor svara på spørsmål om mellom anna offentlig støtte, sjølvkost og meirverdiavgift. Utvalet hadde ingen merknader til planen.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 23.11.20:

Etne kontrollutval tar revisjonsplan 2020 for rekneskapsrevisjonen og presentasjonen frå revisor om interimrevisjonen så langt i 2020 til orientering.

SAK 27/20 FRAMLEGG TIL MØTEPLAN FOR 2021**Sekretariatet si innstilling:**

Kontrollutvalet i Etne vedtar følgjande møteplan for 2021:

Måndag: 08.02, 10.05, 20.09 og 08.11 – kl. 13.00.

Utvalssekretær kan i samråd med leiar endre møtedato om det vert naudsynt.

Handsaming i kontrollutvalet 23.11.20:

Utvalet hadde ingen merknader og slutta seg til framlegget.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 23.11.20:

Kontrollutvalet i Etne vedtar følgjande møteplan for 2021:

Måndag: 08.02, 10.05, 20.09 og 08.11 – kl. 13.00.

Utvalssekretær kan i samråd med leiar endre møtedato om det vert naudsynt.

SAK 28/20 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 23.11.20

23. Statusrapport pr. november 2020
24. KST vedtak 17.09.20, sak 40/20 - Reglement til kontrollutvalet
25. KST vedtak 27.10.20, sak 51/20 – Oppfølging rapport «Innkjøp»
26. KST vedtak 27.10.20, sak 55/20 – Plan for eigarskapskontroll
27. KST vedtak 27.10.20, sak 56/20 – Plan for forvaltningsrevisjon
28. KST vedtak 27.10.20, sak 57/20 – Val av revisjon frå 01.07.21
29. Reglement for kontrollutvalet - etter KST vedtak
30. Protokoll frå repr. møte i Krisesenter Vest IKS 27.10.20
31. Protokoll frå repr. møte i Haugland brann og redning IKS – 13.11.20
32. Innkalling til repr. møte i HIM IKS – 02.12.20
33. Innkalling til repr. møte i Haugaland Vekst IKS 11.12.20
34. NKRF/dept. 24.08.20 – Enkeltrepresentanter kan delta digitalt i et ellers fysisk møte
35. NKRF/dept. 02.10.20 – Sekretariatet kan delta digitalt i fysiske møter i kontrollutvalget
36. Kommunedirektøren kan ikke endre eller redusere kontrollutvalgets budsjettforslag for kontrollarbeidet – svarbrev frå KMD
37. Foreløpig invitasjon til Forum for kontrollutvalg i Rogaland sin konferanse i Sandnes 25.02.21
38. Medlemsinformasjon november 2020 – frå FKT

Handsaming i kontrollutvalet 23.11.20:

Sekretæren orienterte om referatsakene. Utvalet hadde ingen merknader.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 23.11.20:

Referatsakene 23 – 38 vert tatt til orientering.

YMSE

Ingen saker blei meldt eller tatt opp.

Neste møte: måndag 08.02.21, kl. 13.00

Saker: orientering frå kommunalsjef for helse og omsorg, rapport om «Forum for oppvekst i Sunnhordland», prosjektplan for «Trygt og godt skulemiljø» og årsmelding.

Etne/Aksdal, 23.11.20

Tollef Rullestad
Kontrollutvalsleiar

Odd Gunnar Høie
Utvalssekretær

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	08.02.21	02/21

Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	033	

ORIENTERING FRÅ ADMINISTRASJONEN – V/KOMMUNALSJEF HELSE OG SOSIAL

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak:

Etne kontrollutval tek gjennomgangen frå kommunaldirektør for helse og sosial om sitt arbeid og ansvarsområde til orientering.

Saksorientering

Utvalet vedtok i møtet 18.05.20, sak 11/20 følgjande:

Etne kontrollutval vedtek følgjande plan for orientering om resultatområda og stabsfunksjonane:

21.09.20 *fellestenester v/kommunedirektør*
23.11.20 *oppvekst og kultur v/kommunalsjef Sævik*

2021

08.02.21 ***helse og omsorg v/kommunalsjef Selland***
10.05.21 *utvikling og drift v/kommunalsjef Lundberg*
20.09.21 *økonomi v/økonomisjef Ballarin*
08.11.21 *personalavd. v/personalsjef Kallestadbakken*

Tidsramma vert sett til 30 - 40 min. inkludert spørsmål. Sekretariatet får fullmakt til å invitere i ei anna rekkefølge enn slik lista over kommunale leiare er sett opp, dersom den inviterte ikkje har høve til å stille i det aktuelle møtet.

Orienteringane er tenkt å gjere kontrollutvalet betre kjent med kommunen si drift og dei utfordringane kommunen har. Planen/invitasjonen blei sendt kommunedirektøren 26.05.20.

Sekretariatet vil gjere framlegg om følgjande tema (berre rettleiande):

Tenesteområda og tenestetilbod

- Korleis tenesteområda er organisert
- Kva tenester som ligg til tenesteområda

Dei tilsette

- Fordeling på dei ulike tenestene
- Rekruttering av medarbeidarar
- Eventuelle utfordringar når det gjeld rekruttering

Budsjett og rekneskap

- Rammer
- Resultat

Tankar om framtida

- Utfordringar
- Planar

Tidsrama er sett til 30-40 minutt inkludert spørsmål. Dersom nokon av utvalsmedlemmene har innspel eller særskilte ønskjer om emne eller spørsmål, må dei varsle sekretariatet om det før møtet.

Aksdal, 01.02.21

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgjevar/utvalssekretær

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalet	08.02.21	03/21

Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	216	

TINGING AV NYTT FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT – «TRYGT OG GODT SKULEMILJØ»

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak:

Etne kontrollutval tingar ein forvaltningsrevisjonsrapport om «Trygt og godt skulemiljø» i samsvar med vedlagte prosjektplan/og med dei endringane som kjem fram i møtet.

Oppdraget tingast frå Deloitte AS innanfor ei rame på 250 timar.

Saksvedlegg: «Trygt og godt skulemiljø» – prosjektplan frå Deloitte AS

Saksorientering:

Ifølgje forskrift om kontrollutval og revisjon skal kommunen bli gjenstand for forvaltningsrevisjon i samsvar med gjeldande lover og reglar. Utvalet gjorde følgjande vedtak i møtet 23.11.20, i sak 23/20:

Etne kontrollutval ber Deloitte AS om å legge fram utkast til prosjektmandat på forvaltningsrevisjonsprosjektet «Trygt og godt skulemiljø» til neste møte.

Deloitte AS har med bakgrunn i dette vedtaket utarbeidd prosjektplanen som er vedlagt saka. Revisjonen har skissert følgjande føremål og problemstillingar:

Føremålet med prosjektet vil vere å undersøke om skuleeigar og den enkelte skule arbeider systematisk for å sikre eit trygt og godt skulemiljø for elevane i grunnskulane i Etne kommune, samt om skulane har rutinar for å handtere og følgje opp tilfelle der elevar ikkje har eit trygt og godt skulemiljø i samsvar med krav i opplæringslova.

Revisjonen har utarbeidd følgjande problemstillingar:

1. I kva grad arbeider skulane i kommunen kontinuerleg for å førebyggje brot på retten til eit trygt og godt skulemiljø for elevane i grunnskulen?

- I kva grad har skulane formulert mål, utarbeidd planar og sett i verk tiltak for å bidra til eit godt psykososialt skulemiljø og førebygging av mobbing, og i kva grad blir mål, planar og tiltak jamleg evaluerte og oppdaterte?*

- b. *I kva grad blir Elevundersøkinga og ev. andre trivselsundersøkingar nytta systematisk for å ha oversikt over utfordringar knytt til mobbing og anna krenkande åtferd ved skulane og vurdere behov for konkrete tiltak?*
- c. *Arbeider kommunen og skulane systematisk for å førebyggje digitale krenkingar?*
- d. *I kva grad blir elevar og føresette involverte i arbeidet med å sikre eit trygt og godt skulemiljø og førebyggje mobbing?*
 - i) *Er det etablert skulemiljøutval i samsvar med krav i regelverket?*
 - ii) *I kva grad blir elevane involvert i planlegginga og gjennomføringa av arbeidet for eit trygt og godt skulemiljø?*
 - iii) *I kva grad blir føresette informerte og involverte i arbeidet med skulemiljøtiltak?*

2. I kva grad er det etablert system og rutinar som medverkar til å sikre at konkrete tilfelle der ein elev ikkje har eit trygt og godt skulemiljø blir handtert i samsvar med krav i opplæringslova?

- a) *Er det etablert tilfredsstillande rutinar som skildrar korleis den enkelte tilsette og skulen skal følgje opp aktivitetsplikta i opplæringslova § 9 A-4 og dei handlingspliktene som følgjer av denne?*
- b) *I kva grad er tilsette på skulane kjend med eventuelle rutinar for å følgje med på om elevane har eit trygt og godt skulemiljø, og handtere saker der dette ikkje er tilfelle?*
- c) *I kva grad er det utarbeidd rutinar for skjerpa aktivitetsplikt i saker der ein som arbeider på skulen krenkjer ein elev, og i kva grad er ev. slike rutinar kjent blant lærarane?*
- d) *I kva grad er det etablert rutinar for å sikre at involverte elevar blir høyrde og at eleven sine meiningar blir vektlagt i arbeidet med å finne eigna tiltak for å sikre at eleven får det trygt og godt på skulen?*
- e) *I kva grad blir saker der ein elev ikkje har det trygt og godt på skulen, følgt opp i samsvar med krav i opplæringslova, mellom anna med utarbeiding av aktivitetsplan?*
- f) *I kva grad er det etablert rutinar for å sikre at skulane informerer elevane og foreldra om rettane til eit trygt og godt skulemiljø, om tilsette si aktivitetsplikt og om elevane og foreldra sitt høve til å melde saka til Fylkesmannen dersom ein elev ikkje har eit trygt og godt skulemiljø?*

3. I kva grad har kommunen som skuleeigar etablert internkontroll som er eigna til å avdekke avvik og risiko for avvik når det gjeld reglane som går fram av opplæringslova kapittel 9 A, og ved behov følgje opp med risikoreduserande tiltak?

- a) *I kva grad innhentar kommunen tilstrekkeleg og oppdatert informasjon om skulane sin praksis knytt til oppfølging av aktivitetsplikta og andre sentrale krav i opplæringslova kapittel 9 A til å kunne avdekke avvik eller risiko for avvik?*

b) I kva grad gjer kommunen ei vurdering av om praksisen til skulane er i samsvar med regelverket, og eventuelt sikrar at det blir satt i gang naudsynte og eigna tiltak for å sikre at praksisen til skulane er i samsvar med regelverket?

Teamet vil bestå av prosjektleiar Line Margrete Johansen og Annbjørg Ryssdal. Oppdragsansvarleg partner vil vere Birte Bjørkelo.

Ressursbruk

Slik prosjektet nå ligg føre er det estimert ein ressursbruk på 250 timar. Det inkluderer førebuing, utarbeiding av prosjektplan, førebuing og gjennomføring av datainnsamling, analyse av data og utarbeiding og kvalitetssikring av rapport.

I utvalet sitt framlegg til budsjett er det lagt inn 250 timar til kjøp av revisjonsrapportar i 2021.

Revisor skriv at arbeidet med prosjektet vil kunne starte opp i februar og anslår at rapporten vil kunne leverast innan utgangen av juni 2021.

Kontrollutvalet må ved tinging vurdere om dei føreslåtte problemstillingane dekkjer det utvalet ønsker å oppnå med prosjektet. Utvalet kan komme med eigne innspel eller presiseringar i møtet.

Aksdal, 01.02.21

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgjevar/utvalssekretær

Forvaltningsrevisjon | Etne kommune

Trygt og godt skulemiljø

Prosjektplan

Januar 2021

Innhold

1	Føremål og problemstillingar	2
2	Revisjonskriterium	4
3	Metode	7
4	Tid og ressursbruk	8

«Forvaltningsrevisjon av trygt og godt
skulemiljø - prosjektplan»

Januar 2021

Prosjektplanen er utarbeidd for Etne
kommune av Deloitte AS.

Deloitte AS
Postboks 6013 Postterminalen, 5892
Bergen
tlf: 55 21 81 00
www.deloitte.no
forvaltningsrevisjon@deloitte.no

1 Føremål og problemstillingar

1.1 Bakgrunn

Deloitte har i samsvar med bestilling frå kontrollutvalet i møte den 23. november 2020, sak 23/20 utarbeidd ein prosjektplan for forvaltningsrevisjon av trygt og godt skulemiljø i Etne kommune.

1.2 Føremål og problemstillingar

Føremålet med prosjektet vil vere å undersøke om skuleeigar og den enkelte skule arbeider systematisk for å sikre eit trygt og godt skulemiljø for elevane i grunnskulane i Etne kommune, samt om skulane har rutinar for å handtere og følgje opp tilfelle der elevar ikkje har eit trygt og godt skulemiljø i samsvar med krav i opplæringslova.

Med bakgrunn i føremålet er det utarbeidd følgjande problemstillingar som vil bli undersøkt:

1. I kva grad arbeider skulane i kommunen kontinuerleg for å førebyggje brot på retten til eit trygt og godt skulemiljø for elevane i grunnskulen?

- a) I kva grad har skulane formulert mål, utarbeidd planar og sett i verk tiltak for å bidra til eit godt psykososialt skulemiljø og førebygging av mobbing, og i kva grad blir mål, planar og tiltak jamleg evaluerte og oppdaterte?
- b) I kva grad blir Elevundersøkinga og ev. andre trivselsundersøkingar nytta systematisk for å ha oversikt over utfordringar knytt til mobbing og anna krenkande åtferd ved skulane og vurdere behov for konkrete tiltak?
- c) Arbeider kommunen og skulane systematisk for å førebyggje digitale krenkingar?
- d) I kva grad blir elevar og føresette involverte i arbeidet med å sikre eit trygt og godt skulemiljø og førebyggje mobbing?
 - i) Er det etablert skulemiljøutval i samsvar med krav i regelverket?
 - ii) I kva grad blir elevane involvert i planlegginga og gjennomføringa av arbeidet for eit trygt og godt skulemiljø?
 - iii) I kva grad blir føresette informerte og involverte i arbeidet med skulemiljøtiltak?

2. I kva grad er det etablert system og rutinar som medverkar til å sikre at konkrete tilfelle der ein elev ikkje har eit trygt og godt skulemiljø blir handtert i samsvar med krav i opplæringslova?

- a) Er det etablert tilfredsstillande rutinar som skildrar korleis den enkelte tilsette og skulen skal følgje opp aktivitetsplikta i opplæringslova § 9 A-4 og dei handlingspliktene som følgjer av denne?
- b) I kva grad er tilsette på skulane kjend med eventuelle rutinar for å følgje med på om elevane har eit trygt og godt skulemiljø, og handtere saker der dette ikkje er tilfelle?
- c) I kva grad er det utarbeidd rutinar for skjerpa aktivitetsplikt i saker der ein som arbeider på skulen krenkjer ein elev, og i kva grad er ev. slike rutinar kjent blant lærarane?
- d) I kva grad er det etablert rutinar for å sikre at involverte elevar blir høyrde og at eleven sine meiningar blir vektlagt i arbeidet med å finne eigna tiltak for å sikre at eleven får det trygt og godt på skulen?
- e) I kva grad blir saker der ein elev ikkje har det trygt og godt på skulen, følgt opp i samsvar med krav i opplæringslova, mellom anna med utarbeiding av aktivitetsplan?
- f) I kva grad er det etablert rutinar for å sikre at skulane informerer elevane og foreldra om rettane til eit trygt og godt skulemiljø, om tilsette si aktivitetsplikt og om elevane og foreldra sitt høve til å melde saka til Fylkesmannen dersom ein elev ikkje har eit trygt og godt skulemiljø?

3. I kva grad har kommunen som skuleeigar etablert internkontroll som er eigna til å avdekke avvik og risiko for avvik når det gjeld reglane som går fram av opplæringslova kapittel 9 A, og ved behov følgje opp med risikoreducerande tiltak?
- a) I kva grad innhentar kommunen tilstrekkeleg og oppdatert informasjon om skulane sin praksis knytt til oppfølging av aktivitetsplikta og andre sentrale krav i opplæringslova kapittel 9 A til å kunne avdekke avvik eller risiko for avvik?
 - b) I kva grad gjer kommunen ei vurdering av om praksisen til skulane er i samsvar med regelverket, og eventuelt sikrar at det blir satt i gang naudsynte og eigna tiltak for å sikre at praksisen til skulane er i samsvar med regelverket?

1.3 Avgrensing

Forvaltningsrevisjonen er avgrensa til å omhandle kommunale grunnskular i Etne kommune, samt oppfølginga av barn i grunnskulepliktig alder. Vaksenopplæringa og eventuelle friskular er såleis ikkje omfatta av prosjektet. Vidare er prosjektet avgrensa til å handle om det psykososiale skulemiljøet. Det fysiske skulemiljøet, til dømes inneklima og standarden på bygningsmassen, er ikkje omfatta av prosjektet.

2 Revisjonskriterium

2.1 Innleiing

Revisjonskriteria vil bli henta frå og utleia av autoritative kjelder, rettsreglar, politiske vedtak og fastsette retningslinjer. Revisjonskriteria under er ikkje uttømmende for kva som kan vere relevant i forvaltningsrevisjonen. Andre kriterium vil kunne komme til dersom det skulle vere naudsynt for å få ei fullstendig undersøking og vurdering av problemstillingane.

2.2 Krav i lov og forskrift

2.2.1 Internkontroll

Ansaret til skuleeigar for å følgje opp skulane og sikre at krav i regelverket blir oppfylt går fram av opplæringslova § 13-10:

Kommunen og fylkeskommunen har ansvaret for at krava i opplæringslova og forskriftene til lova blir oppfylte, også å stille til disposisjon dei ressursane som er nødvendige for at krava skal kunne oppfyllest.

Elles gjeld kommunelova sine føresegn om internkontroll også for skulane. Av kommunelova § 25-1 går følgjande fram:

Kommuner og fylkeskommuner skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Kommunedirektøren i kommunen og fylkeskommunen er ansvarlig for internkontrollen.

Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Ved internkontroll etter denne paragrafen skal kommunedirektøren

- a) utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
- b) ha nødvendige rutiner og prosedyrer
- c) avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
- d) dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
- e) evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll

2.2.2 Elevane sitt psykososiale skulemiljø

Kapittel 9 A i opplæringslova omhandlar skulemiljøet til elevane. Kapittelet tar for seg både fysisk og psykososialt skulemiljø.

Retten til eit trygt og godt skulemiljø og krav om førebyggjande arbeid

Av § 9 A-3 i opplæringslova går følgjande overordna krav til skulemiljøet fram:

Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering.

Skolen skal førebyggje brot på retten til eit trygt og godt skulemiljø ved å arbeide kontinuerleg for å fremje helsa, trivselen og læringa til elevane.

I Utdanningsdirektoratet sitt rundskriv *Skulemiljø Udir-3 2017* går det fram at skulane skal ha nulltoleranse også for mindre alvorlege krenkingar enn dei som er spesifikt nemnde i lova.¹

Internkontrollkrava i kommunelova (sjå over) inneber krav til systematisk arbeid for å avdekke avvik og risikoar for avvik, slik at det ved behov kan setjast i verk tiltak for å sikre at krav i regelverket blir etterlevd. Systematisk skulemiljøarbeid skal vere ein del av kommunen sin internkontroll i medhald av krav i kommunelova.

¹ Utdanningsdirektoratet. *Skulemiljø UDIR-3-2017*. Sist endra 06.07.2020.

Digital krenking

Forarbeida til nytt kapittel 9 A stadfester at korleis eleven opplever å ha det medan han eller ho er på skulen, SFO eller leksehjelptilbodet, er avgjerande for vurderinga av om skulemiljøet er trygt og godt.² Vidare blir det framheva at det at årsaka til eleven sin mistriksel skuldast forhold utanom skuletida, ikkje avgrensar skulen si aktivitetsplikt så lenge eleven si oppleving av skulemiljøet blir negativt påverka av det. Dette er til dømes relevant for digitale krenkingar.

Utdanningsdirektoratet understrekar at skulen har eit ansvar for å forhalde seg til mobbing som skjer på nett og i sosiale media, sjølv om det skjer utanom skuletid, dersom det gjer at eleven ikkje har det bra på skulen. Skulen skal vidare ta tak i digitale krenkingar på same måte som andre mobbesaker, ved å følgje med, gripe inn, varsle, undersøke saka og setje inn eigna tiltak. Utdanningsdirektoratet tipsar skulane mellom anna om å lære elevane digital dømekraft, og ha oppdaterte planar med etiske spelereglar, nettvetsreglar og førebygging mot digital mobbing.³

Handtering og oppfølging av konkrete tilfelle der skulemiljøet ikkje er trygt og godt

Opplæringslova § 9 A-4 omhandlar aktivitetsplikta til skulane. Aktivitetsplikta skal bidra til å sikre at elevane sin rett til eit trygt og godt skulemiljø som fremjar helse, trivsel og læring, jf. opplæringslova § 9 A-2, blir ivareteke.

Opplæringslova § 9 A-4 første til femte ledd definerer aktivitetsplikta:

Alle som arbeider på skolen, skal følgje med på om elevane har eit trygt og godt skulemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering dersom det er mogleg.

Alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skulemiljø. Rektor skal varsle skoleeigaren i alvorlege tilfelle.

Ved mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skulemiljø, skal skolen snarast undersøkje saka.

Når ein elev seier at skulemiljøet ikkje er trygt og godt, skal skolen så langt det finst eigna tiltak sørgje for at eleven får eit trygt og godt skulemiljø. Det same gjeld når ei undersøking viser at ein elev ikkje har eit trygt og godt skulemiljø.

I Utdanningsdirektoratet sitt rundskriv *Skulemiljø Udir-3-2017* blir kvar av handlingspliktene meir utdjupa, og det blir presisert at dei tre første pliktene er lagt til *alle som arbeider* ved skulen, medan pliktene til å undersøkje og eventuelt setje inn tiltak kvilar på *skulen*.

Eleven sin rett til å bli høyr

Opplæringslova lovfestar gjennom § 9 A-4 femte ledd eleven sin rett til å bli høyr og eleven sitt beste som grunnleggjande omsyn i alle skulen sine vurderingar og handlingar for å oppfylle aktivitetsplikta:

Skolen skal sørgje for at involverte elevar blir høyrde. Kva som er best for elevane, skal vere eit grunnleggjande omsyn i skolen sitt arbeid.

Ifølgje Utdanningsdirektoratet sitt rundskriv er desse rettane også forankra i Grunnlova § 104 og barnekonvensjonen art. 3 og 12.⁴

Ifølgje forarbeida skal skulen utføre aktivitetane for å oppfylle aktivitetsplikta i samråd med elevane som blir påverka av desse. Dette gjeld plikta til å følgje med, varsle, undersøke og eventuelt setje inn tiltak. Skulen skal sørgje for *alle* involverte elevar blir høyr, og forarbeida understrekar at dette omfattar både elevar som skulen mistenkjer eller kjenner til at ikkje har eit trygt og godt skulemiljø, og andre elevar som er direkte påverka eller involvert i saka. Forarbeida presiserer at ein elev som krenkjer, eller er mistenkt for å krenkje andre elevar, skal ha same rett til å bli høyr i saka som den eleven som krenkt.⁵

Utarbeiding av skriftleg plan

I opplæringslova § 9 A-4 sjette og sjuande ledd går følgjande fram:

Skolen skal lage ein skriftleg plan når det skal gjerast tiltak i ei sak. I planen skal det stå

- a) kva problem tiltaka skal løyse

² Prop. 57 L (2016–2017): *Endringer i opplæringslova og friskolelova (skulemiljø)*.

³ Utdanningsdirektoratet. *Hva skal skolen gjere med digital mobbing?* Sist endra 27.06.2017.

⁴ Utdanningsdirektoratet: *Skulemiljø UDIR-3-2017*. Sist endra 06.07.2020.

⁵ Prop. 57 L (2016–2017): *Endringer i opplæringslova og friskolelova (skulemiljø)*. Side 29.

- b) kva tiltak skolen har planlagt
- c) når tiltaka skal gjennomførast
- d) kven som er ansvarleg for gjennomføringa av tiltaka
- e) når tiltaka skal evaluerast.

Skolen skal dokumentere kva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikta etter første til femte ledd.

Plikta til å setje i verk tiltak og lage ein skriftleg plan (aktivitetsplan) i ei enkeltsak blir utløyyst når skulen får kjennskap til at ein elev ikkje har det trygt og godt, anten gjennom undersøkingar på eige initiativ eller etter at ein elev sjølv seier ifrå.⁶ Det blir presisert i forarbeida til kap. 9 A, at bokstav a) til e) berre er minimumskrav.⁷

Dokumentasjonskrava til skulen er ifølgje Utdanningsdirektoratet sitt rundskriv *Udir-3 2017* todelte; i tilfelle der det må setjast inn tiltak i enkeltsaker skal det utarbeidast ein skriftleg aktivitetsplan. I tillegg er det krav om at skulen må dokumentere meir overordna kva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikta. Kravet til dokumentasjon er at den skal sørgje for tydeleg informasjon til elevar og foreldre, samt at saka og kva som er gjort blir etterprøvbart.

Skjerpa aktivitetsplikt når ein som arbeider ved skulen krenkjer ein elev

§ 9 A-5 i opplæringslova pålegg tilsette ei skjerpa aktivitetsplikt i tilfelle der ein som arbeider ved skulen krenkjer ein elev:

Dersom ein som arbeider på skolen, får mistanke om eller kjennskap til at ein annan som arbeider på skolen, utset ein elev for krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering, skal vedkommande straks varsle rektor. Rektor skal varsle skoleeigaren. Dersom det er ein i leiinga ved skolen som står bak krenkinga, skal skoleeigaren varslast direkte av den som fekk mistanke om eller kjennskap til krenkinga. Undersøking og tiltak etter § 9 A-4 tredje og fjerde ledd skal setjast i verk straks.

Frå forarbeida går det fram at dei fem delpliktene som gjeld for § 9 A-4, også gjeld for § 9 A-5.

⁶ Utdanningsdirektoratet: *Skolemiljø UDIR-3-2017*. Sist endra 06.07.2020. Side 26.

⁷ Prop. 57 L (2016–2017): *Endringer i opplæringslova og friskolelova (skolemiljø)*.

3 Metode

Deloitte utfører forvaltningsrevisjon i samsvar med gjeldende standard for forvaltningsrevisjon (RSK 001). Alle prosjekt blir kvalitetssikra i samsvar med krava til kvalitetssikring i Deloitte Policy Manual (DPM).

3.1 Dokumentanalyse

Relevant regelverk og utdypande føringar frå nasjonale mynde vil bli gjennomgått og nytta som revisjonskriterium. Vidare vil informasjon om kommunen sine retningslinjer og rutinar, og dokumentasjon på etterleving av interne rutinar, regelverk m.m., bli samla inn og analysert. Også dei siste års tilstandsrapportar for grunnskulen i kommunen vil vere relevant dokumentasjon i samband med forvaltningsrevisjonen. I tillegg til overordna dokument frå kommunen, vil vi etterspørje utvalde dokument frå skulane. Innsamla dokumentasjon vil bli vurdert i forhold til revisjonskriteria.

3.2 Intervju

For å få supplerande informasjon til skriftlege kjelder vil Deloitte intervju utvalde personar frå Etne kommune som er involvert i arbeidet med å sikre eit trygt og god skulemiljø. Personar som er aktuelle for intervju er kommunalsjef for oppvekst og kultur og eventuelt andre på overordna nivå i kommunen med ansvar for oppfølging av grunnskulane, samt rektorar ved begge grunnskulane i kommunen. I tillegg ønskjer revisjonen å gjennomføre eit gruppeintervju med lærarar ved begge skulane i kommunen. Vi tek sikte på å gjennomføre ca. 5-6 intervju.

3.3 Spørreundersøking

Revisjonen vil sende ut ei elektronisk spørreundersøking til rektorane, samt alle lærarane og andre tilsette (t.d. assistentar) ved grunnskulane i kommunen for å få informasjon om korleis skulane jobbar med å sikre eit trygt og godt skulemiljø for elevane. Spørsmåla i undersøkinga vil kartleggje sentrale forhold knytt til ivaretaking av aktivitetsplikta, oppfølging av mobbesaker, og det å arbeide systematisk og kontinuerleg for å sikre eit trygt og godt skulemiljø for elevane. I tillegg til spørsmål med førehandsdefinerte svarkategoriar, vil vi leggje til rette for at respondentane også kan gi utfyllande informasjon i opne svarfelt. Anonymiteten til dei som svarer på spørreundersøkinga vil bli ivareteke, men dei vil bli bedt om å svare på kva skule dei arbeider ved. Dette inneber at rektorane i praksis ikkje vil vere anonyme.

3.4 Stikkprøvegjennomgang

Revisjonen vil be om anonymisert oversikt over saker der det førre skuleår og så langt i skuleåret 2020/21 har blitt konstatert at ein elev ikkje har det trygt og godt på skulen. Basert på ei slik oversikt vil revisjonen velje ut seks enkeltsaker for gjennomgang og kontroll av korleis saka er følgt opp. Det vil vere fokus på utarbeiding av ein skriftleg plan i medhald av krav i opplæringslova, involvering av eleven sjølv og eleven sine føresette, samt evaluering av tiltak som blir sett i verk.

Stikkprøvene vil bli fordelt på begge skulane.

3.5 Verifisering og høyring

Oppsummering av intervju vil bli sendt til dei som har blitt intervjuet for verifisering. Det er informasjon frå dei verifiserte intervjureferata som vil bli nytta i rapporten. Faktadelen i rapporten vil bli sendt til kommunen for verifisering. Deretter vil heile rapporten, inkludert vurderingsdel og forslag til tiltak, bli sendt til kommunedirektøren for uttale. Kommunedirektøren sin høyringsuttale vil ble vedlagt den endelege rapporten som blir sendt til kontrollutvalet.

4 Tid og ressursbruk

4.1 Nøkkelpersonell

Birte Bjørkelo er oppdragsansvarleg partner på oppdraget. I tillegg vil teamet bestå av prosjektleiar Line Margrete Johansen (director), og Annbjørg Ryssdal (seniorkonsulent). Deloitte har sett saman eit team som sikrar at prosjektet blir gjennomført i samsvar med gjeldande retningslinjer, samt med nødvendig kompetanse og erfaring innanfor kommunal revisjon.

4.2 Ressursbruk

Med utgangspunkt i prosjektet sin karakter og planen som er lagt for korleis prosjektet skal bli gjennomført vil det ta totalt 250 timar å gjennomføre prosjektet. Dette inkluderer førebuing av prosjektet, utarbeiding av problemstillingar og prosjektplan, førebuing og gjennomføring av datainnsamling, analyse av data og utarbeiding og kvalitetssikring av rapport. Timetalet omfattar også presentasjon av ferdig rapport for kontrollutvalet.

Timeestimatet inkluderer ikkje førebuing og gjennomføring av presentasjon i kommunestyret. Ein eventuell presentasjon av rapporten i kommunestyret vil bli fakturert etter medgått tid, inntil 6 timar i tillegg til det totale timetalet som er presentert over.

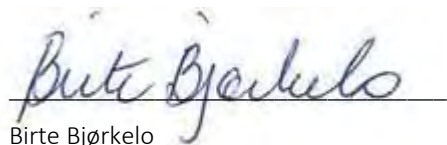
Sjå vedlegg for oversikt over timefordeling.

4.3 Gjennomføringsplan

Oppstart av prosjektet vil vere februar 2021 og rapporten vil vere klar for oversending til kontrollutvalet ved sekretariatet innan utgangen av juni 2021. For å kunne gjennomføre prosjektet innan denne fristen og med stipulert timebruk er det nødvendig at kommunen sender over etterspurt dokumentasjon innan dei fristar som blir satt, og at utvalde personar stiller til og verifiserer intervju og svarer på spørjeundersøkinga innanfor fastsette fristar.

Fakturering av kostnadane ved prosjektet vil skje i samsvar med avtale mellom Etne kommune og Deloitte.

Bergen, 25. januar 2021

Birte Bjørkelo

Oppdragsansvarleg partner

Deloitte AS and Deloitte Advokatfirma AS are the Norwegian affiliates of Deloitte NSE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte Norway conducts business through two legally separate and independent limited liability companies; Deloitte AS, providing audit, consulting, financial advisory and risk management services, and Deloitte Advokatfirma AS, providing tax and legal services.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our network of member firms in more than 150 countries and territories serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte's 330,000 people make an impact that matters at www.deloitte.no.

© 2020 Deloitte AS

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	08.02.21	04/21

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	217	

INVITASJON TIL DELTAKING I FORVALTNINGSREVISJON AV HAUGALANDSPAKKEN

Sekretariatet si innstilling:

Etne kontrollutval tar Rogaland fylkesting sin invitasjon til ein forvaltningsrevisjonsundersøking med tema Haugalandspakken til orientering.

Utvalet finn prosjektmandatet interessant og ønskjer å bli halden orientert om arbeidet og dei konklusjonar som vil bli tatt når rapport ligg føre.

Alternativt:

Etne kontrollutval sluttar seg til gjennomføring av ein forvaltningsrevisjonsundersøking med tema Haugalandspakken i samsvar med vedlagt mandat.

Mandatet for undersøkinga godkjennast slik den ligg føre, men med også følgjande tillegg:
..... (må konkretiserast)

Meirkostnader som vil følgje kontrollutvalet sine tilføyningar i prosjektmandatet, er utvalet innforstått blir dekkja av kontrollutvalet, med eit øvre tak på timar..

Rogaland fylkeskommune kontroll- og kvalitetsutval får mynde til å godkjenne tillegg/justeringar i mandatet som følgje av kommunen si deltaking i forvaltningsrevisjonen.

Vedlegg: Prosjektmandat, vedtatt av FT og utarbeidet av Rogaland Revisjon IKS
Rogaland fylkesting sitt vedtak 08.12.20, sak 158/20

Bakgrunn

Kontrollsjef Mette Jensen Moen v/kontroll- og kvalitetsutvalgets sekretariat Rogaland fylkeskommune har i oversendelse den 14.12.20 skrevet til kontrollutvalgene i deltakinge kommuner i Haugalandspakken og kontrollutvalget i Vestland fylkeskommune følgende:

Kontroll- og kvalitetsutvalget i Rogaland fylkeskommune vil gjennomføre en forvaltningsrevisjon av Haugalandspakken.

Fylkestinget godkjente et prosjektmandat for undersøkelsen i forrige møte den 08.12.20. Se vedlagte FT-sak 158/20.

Vår revisor Rogaland Revisjon IKS har fått oppdraget med å skrive rapporten.

Kontroll- og kvalitetsutvalget har registrert interesse fra andre deltakerkommuner i Haugalandspakken om å få delta i forvaltningsrevisjonen.

Alle kontrollutvalgene inviteres med dette til å delta i prosjektet.

Fylkestinget i Rogaland har godkjent prosjektmandatet for forvaltningsrevisjonen som gjøres på oppdrag fra kontroll- og kvalitetsutvalget i Rogaland fylkeskommune.

Andre kontrollutvalg gis anledning til å gjøre tilføyelser i dette prosjektmandatet, under forutsetning av at merkostnader som da eventuelt påløper, også bekostes av de kontrollutvalgene som ønsker endringer av mandatet. Rogaland Revisjon IKS vil kunne bistå kontrollutvalgene med nødvendige avklaringer.

Endelig prosjektmandat godkjennes av Kontroll- og kvalitetsutvalget i Rogaland fylkeskommune.

Det er ønskelig med rask avklaring fra kontrollutvalgene om det er aktuelt med deltakelse i prosjektet. Rogaland Revisjon IKS vil starte sitt arbeid rett over nyttår.

Ta gjerne kontakt om dere har spørsmål.

Rogaland kontroll- og kvalitetsutvalget diskuterte fremdriftsplanen for forvaltningsrevisjonen i møtet 26.11.20, sak 59/20. Det ble av utvalget gjort en avveining mellom hvor raskt arbeidet kunne komme i gang og hvor bred involvering det er rom for før prosjektet starter opp. Det var enighet i kontroll- og kvalitetsutvalget om å sende prosjektmandatet til fylkestinget for godkjenning før jul. Utvalget ønsket at Rogaland Revisjon IKS startet arbeidet så snart som mulig. Invitasjon til kontrollutvalgene til de andre deltakerkommunene i Haugalandspakken skulle så sendes etter at fylkestinget har godkjent prosjektmandatet for Rogaland fylkeskommune.

Kontrollutvalgene har nå fått anledning til å gjøre tilføyelser i mandatet, under den forutsetning av at merkostnadene som da eventuelt påløper, også bekostes av det enkelte kontrollutvalg. Rogaland Revisjon IKS vil kunne bistå kontrollutvalgene med nødvendige avklaringer.

Saksopplysninger

Haugalandspakken er en bompengepakke som geografisk innbefatter Rogaland fylkeskommune med kommunene Karmøy, Haugesund, Vindafjord, Tysvær og Bokn pluss Vestland fylkeskommune med kommunene Sveio og Etne. Pakken har en varighet frem til sommeren 2023.

Haugalandspakken omfatter hovedsakelig en standardheving av de to viktigste transportårene gjennom regionen: E-134 mellom Haugesund og Etne og fv 47 gjennom de syv

involverte kommunene. I tillegg har det vært aktuelt å gjennomføre tiltak på E39 og på fylkesveier.

Selskapet er blitt tatt inn som prosjekt i kontroll- og kvalitetsutvalgets plan for forvaltningsrevisjon for 2021-2024. Planen ble lagt fram for fylkestinget til godkjenning i desember 2020.

Prosjektmandatet

Rogaland Revisjon IKS har utarbeidet et mandat for en forvaltningsrevisjon av Haugalandspakken. Formålet med prosjektet er å **evaluere den overordnede styringen** av Haugalandspakken for å danne et grunnlag for organisatorisk læring.

Prosjektet skal svare ut følgende problemstillinger:

1. Forutsetninger og porteføljestyring

– Hvilke forutsetninger lå til grunn for Haugalandspakken?

Og har forutsetningene blitt endret underveis?

Både forutsetninger som lå til grunn for pakken og statlige krav/føringer.

– Hvordan fungerte porteføljestyringen for prosjektene i pakken?

o Herunder vurderes bakgrunnen for endringer i opprinnelige prognoser.

2. Rapportering og beslutningsprosesser

– Hvordan har beslutningsprosessene og rapporteringsflyten i Haugalandspakken fungert?

3. Enkeltprosjekter

– I hvilken grad har beslutningsprosessene, planlegging og rapporteringen i enkeltprosjektene fungert på en god måte?

4. Læring

– Hvilke lærdommer kan trekkes fra gjennomgangen av Haugalandspakken?

Metodisk vil det benyttes intervju og dokumentasjonsgjennomgang. Det er anslått at det vil medgå **500 timer** til oppdraget. Det utgjør 40 % av fylkeskommunens budsjett til forvaltningsrevisjon.

Fra fylkeskommunen er det ønskelig med rask avklaring av deltakelse fra andre kommuner. Rapporten skal leveres i løpet av 2021.

Dersom det er behov for avklaringer, har Rogaland Revisjon IKS tilbudt seg å delta ved kontrollutvalgsbehandlingen i aktuelle kommuner. De aktuelle kommunene er: Bokn, Etne, Haugesund, Karmøy, Sveio, Tysvær og Etne. De skal ha sine kontrollutvalgsmøter i perioden fra 26.01.21 til 15.02.21.

En tidsplan med at kontroll- og kvalitetsutvalget skulle behandle et endelig mandat i sitt møte 04.02.21 og fylkestinget til godkjenning den 23.02.21 er derfor ikke realistisk. Mandatet vil nok trolig bli lagt fram for fylkestinget i det påfølgende møtet den 27.04.21.

Ordfører i Karmøy kommune sendte den 10.11.20 brev til Rogaland fylkeskommune hvor han viste til formannskapet i møtet 02.11.20 hadde drøftet kommende revisjon etter en oversendelse fra kommunestyret. I brevet framgår bl.a følgende:

Formannskapet finner det naturlig at Karmøy, som viktig part i gjennomføringen av Haugalandspakken, får anledning til å delta i utarbeidelsen av mandatet for den kommende revisjonen. Med samme begrunnelse ser formannskapet det som en selvfølge at kommunen blir holdt løpende orientert om arbeidet, og de konklusjoner som til slutt blir trukket.

Arbeidet med en Haugalandspakke 2 er som kjent startet og en forvaltningsrevisjon slik fylkestinget nå har vedtatt å gjennomføre, vil være et særdeles viktig element og fundament for et mulig vedtak om at en framtidig pakke, i en eller annen form, skal gjennomføres.

Sekretariatets vurderinger

Sekretariatet er enig i at en forvatningsrevisjon av Haugalandspakken synes å være viktig, og finner foreslåtte problemstillinger i prosjektmandatet interessante. Imidlertid kan ikke sekretariatet se behov for ytterligere problemstillinger knyttet til Etne sin deltakelse av og/eller involvering i selskapet. Dette kan av enkelte oppfattes som en defensiv holdning, men sekretariatet mener utvalget skal ikke overprøve politiske prioriteringer eller drive partipolitikk. Mye av misnøyen med pakken er knyttet til at det er blitt et betydelig misforhold mellom planlagte prosjekter og realiserte prosjekter siden etableringen av pakken.

Sekretariatet vil med dette anbefale å ta invitasjonen og prosjektet til orientering. Det samme vil innstilning vil lagt fram for de andre kontrollutvalgene.

Derimot, dersom utvalgsmedlemmer har innspill til prosjektet, vil sekretariatet be om at dette konkretiseres nærmere i forkant av møtet, slik at det er kjent for medlemmene før møtet, og at utvalget slutter seg til vedlagt prosjektmandat slik det er lagt fram og da med et konkret tillegg.. Videre må utvalget da sette et tak for hvor mye ressurser som skal settes inn i prosjektet.

Aksdal, 01.02.21

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgjevar/utvalssekretær

PROSJEKTMANDAT

Haugalandspakken

Rogaland fylkeskommune, 2020

BESTILLING

Fylkestinget i Rogaland vedtok i sak 108/2020 i møte den 20. oktober 2020 at Haugalandspakken blir lagt inn som et prosjekt i plan for forvaltningsrevisjon for 2021. Rogaland Revisjon har i den forbindelse blitt bedt om å utarbeide et mandat.

BAKGRUNN

Haugalandspakken er en bompengepakke med varighet til sommeren 2023, og som geografisk innbefatter Rogalandskommunene Haugesund, Karmøy, Tysvær, Bokn og Vindafjord og Vestlandskommunene Sveio og Etne. Haugalandspakken startet opp bompengeinnkreving sommeren/høsten 2008, etter behandling i to stortingsproposisjoner, St.prp.nr 57 (2006-2007) og St.prp.nr 45 (2007-2008).

Haugalandspakken omfatter hovedsakelig en standardheving av de to viktigste transportårene gjennom regionene: E134 mellom Haugesund og Etne og fv. 47 gjennom de syv involverte kommunene. I tillegg har det vært aktuelt å gjennomføre tiltak på E39 og på fylkesveier.

OPPDRAGET

Fokuset i forvaltningsrevisjonen vil være å evaluere Haugalandspakken med det formål å trekke ut eventuelle læringseffekter.

Bestilling: Fylkestinget i Rogaland bestilte i sak 108/2020 et mandat for forvaltningsrevisjon av Haugalandspakken.	Formål: Formålet med prosjektet er å evaluere den overordnede styringen av Haugalandspakken for å danne et grunnlag for organisatorisk læring.
Problemstillinger: 1. <u>Forutsetninger og porteføljestyring</u> • Hvilke forutsetninger lå til grunn for Haugalandspakken? Og har forutsetningene blitt endret underveis? ○ Både forutsetninger som lå til grunn for pakken og statlige krav/føringer. • Hvordan fungerte porteføljestyringen for prosjektene i pakken? ○ Herunder vurderes bakgrunnen for endringer i opprinnelige prognoser. 2. <u>Rapportering og beslutningsprosesser</u> • Hvordan har beslutningsprosessene og rapporteringsflyten i Haugalandspakken fungert? 3. <u>Enkeltprosjekter</u> • I hvilken grad har beslutningsprosessene, planlegging og rapporteringen i enkeltprosjektene fungert på en god måte? 4. <u>Læring</u> • Hvilke lærdommer kan trekkes fra gjennomgangen av Haugalandspakken?	

Hvis datamaterialet tilsier det, kan revisor foreta mindre justeringer av problemstillingene underveis. Større endringer i problemstillingene må avklares med kontroll- og kvalitetsutvalget i fylkeskommunen.

REVISJONSKRITERIER

Revisjonskriterier er elementer som inneholder krav eller forventninger, og vil bli brukt til å vurdere funn i de undersøkelser som gjennomføres. Kriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autoritative kilder innenfor det reviderte området. I dette prosjektet legges følgende kilder til grunn for utvikling av revisjonskriterier:

- Stortingsproposisjoner
- Nasjonal transportplan
- Transportplan for Haugalandet 2006-2020
- Handlingsprogram for fylkesveier
- Målene for Haugalandspakken
- Plan og bygningsloven

METODE

Metodisk benyttes intervjuer med aktuelle sentrale personer. Det vil også bli gjennomført dokumentasjonsgjennomgang av blant annet møtereferater, saksfremlegg, interne dokumenter og politiske vedtak.

OMFANG

Prosjektet utføres under ledelse av leder for forvaltningsrevisjon, Christian Jerejian Friestad. Det forutsettes et tett samarbeid med sentrale aktører. Tidsanslag til prosjektplanlegging, kartlegging, analyser og rapportering er 500 timer.

Vi har fått signaler om at kommuner på Haugalandet, som er en del av Haugalandspakken, vil inviteres inn til å delta i prosjektet. Det vil da bli mulig for kommunene å få belyst mer kommunespesifikke tema og utfordringer ved Haugalandspakken.

Prosjektdeltakelsen må vedtas i de enkelte kontrollutvalgene, og prosjektets omfang vil eventuelt justeres etter det er avklart hvilke kommuner som deltar. Rogaland Revisjon kan om ønskelig delta ved kontrollutvalgsbehandlingen i disse kommunene ved behov for avklaringer.

Rapporten leveres i løpet av 2021.

Fylkestingets behandling av sak 158/2020 i møte den 08.12.2020:

Behandling

Votering:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kontroll- og kvalitetsutvalget gjennomfører en forvaltningsrevisjonsundersøkelse med tema Haugalandspakken i samsvar med vedlagte mandat.
2. Mandatet for forvaltningsundersøkelsen av Haugalandspakken godkjennes.
3. Kontrollutvalgene i deltakende (fylkes-) kommuner i Haugalandspakken inviteres til å delta i forvaltningsrevisjonen.
4. Merkostnader som følger av et kontrollutvalgs tilføyelser i prosjektmandatet, bekostes av det kontrollutvalget som har initiert endringen.
5. Kontroll- og kvalitetsutvalget gis myndighet til å godkjenne tillegg/justeringer i mandatet, som følge av andre (fylkes-) kommuners deltakelse i forvaltningsrevisjonen.

Kontroll- og kvalitetsutvalgets behandling av sak **59/2020 Haugalandspakken – Forvaltningsrevisjon – Prosjektmandat** i møte den 26.11.2020:

Behandling

Leder av styringsgruppen for Haugalandspakken, Arne Bergsvåg, gav en statusrapport for arbeidet og svarte på spørsmål fra utvalget før behandling av saken.

Kontroll- og kvalitetsutvalget diskuterte fremdriftsplanen for forvaltningsrevisjonen av Haugalandspakken. Det ble gjort en avveining mellom hvor raskt arbeidet kan komme i gang og hvor bred involvering det er rom for før (hoved)prosjektet starter opp. En foreløpig oversikt over møtedatoene for kontrollutvalgene i deltakende kommuner i Haugalandspakken indikere at det blir vanskelig å få sendt mandatet til fylkestinget for godkjenning før møtet i april 2021, dersom alle kontrollutvalgene først skal kunne ta stilling til mandatet.

Det var enighet i kontroll- og kvalitetsutvalget om å sende prosjektmandatet til fylkestinget for godkjenning før jul. Utvalget ønsker at Rogaland Revisjon IKS starter arbeidet så snart som mulig. Invitasjon til kontrollutvalgene til de andre deltakerkommunene i Haugalandspakken sendes etter at fylkestinget har godkjent (hoved)prosjektmandatet for Rogaland fylkeskommune. Kontrollutvalgene får anledning til å gjøre tilføyelser i mandatet, under forutsetning av at merkostnadene som da eventuelt påløper, også bekostes av det enkelte kontrollutvalg. Rogaland Revisjon IKS vil kunne bistå kontrollutvalgene med nødvendige avklaringer.

Votering

Innstillingen, med de omarbeidelsene som er omtalt over, ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kontroll- og kvalitetsutvalget gjennomfører en forvaltningsrevisjonsundersøkelse med tema Haugalandspakken i samsvar med vedlagte mandat.
2. Mandatet for forvaltningsundersøkelsen av Haugalandspakken godkjennes.
3. Kontrollutvalgene i deltakende (fylkes-) kommuner i Haugalandspakken inviteres til å delta i forvaltningsrevisjonen.
4. Merkostnader som følger av et kontrollutvalgs tilføyelser i prosjektmandatet, bekostes av det kontrollutvalget som har initiert endringen.
5. Kontroll- og kvalitetsutvalget gis myndighet til å godkjenne tillegg/justeringer i mandatet, som følge av andre (fylkes-) kommuners deltakelse i forvaltningsrevisjonen.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2020/70769- 2
Saksbehandler: Mette Jensen Moen
Avdeling: Kontrollutvalgets sekretariat

Haugalandspakken - Forvaltningsrevisjon - Prosjektmandat**Sakens gang**

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
		Kontroll- og kvalitetsutvalget

Vedlegg:

1 Mandat Haugalandspakken

Sammendrag

Fylkestinget har besluttet at det skal gjennomføres en forvaltningsrevisjon av Haugalandspakken i 2021. Rogaland Revisjon IKS har utarbeidet et prosjektmandat for undersøkelsen. Det legges opp til at kontrollutvalgene i deltakende kommuner kan gjøre vedtak om å delta i forvaltningsrevisjonen. Det endelige prosjektmandatet skal godkjennes av fylkestinget.

Innstilling

1. Kontroll- og kvalitetsutvalget vil gjennomføre en forvaltningsrevisjonsundersøkelse med tema Haugalandspakken i samsvar med vedlagte mandat.
2. Kontrollutvalgene i deltakende (fylkes-) kommuner inviteres til å delta i forvaltningsrevisjonen.
3. Det legges til grunn at eventuelle endringer av prosjektmandatet, som følge av andre kommuners deltakelse, følges opp med økonomisk bidrag til revisjonen.
4. Fylkestinget skal godkjenne det endelige prosjektmandatet.

Mette Jensen Moen
kontrollsjef

Bakgrunn for saken

Fylkestinget vedtok den 20.10.2020, i sak 108/2020 Haugalandspakken: prioritering av gjenværende portefølje, at «Haugalandspakken blir lagt inn i plan for forvaltningsrevisjon for 2021. Mandatet for revisjonen kjem rein tilbake til i eiga sak.»

Problemstilling

Rogaland Revisjon IKS er bedt om å utarbeide et mandat for en forvaltningsrevisjonsundersøkelse av Haugalandspakken. Mandatet legges frem for kontroll- og kvalitetsutvalget til foreløpig godkjenning. Det kan være aktuelt med justeringer av mandatet, etter innspill fra kontrollutvalgene i de deltakende kommunene / Vestland fylkeskommune. Prosjektmandatet skal endelig godkjennes av fylkestinget.

Saksopplysninger

Haugalandspakken er en bompengepakke som geografisk innbefatter Rogaland fylke med kommunene Haugesund, Karmøy, Tysvær, Bokn og Vindafjord pluss Vestland fylke med kommunene Sveio og Etne. Pakken har en varighet frem til sommeren 2023.

Det er tatt inn et prosjekt med tema Haugalandspakken i kontroll- og kvalitetsutvalgets plan for forvaltningsrevisjon for 2021-2024. Planen legges frem for fylkestinget til godkjenning i desember 2020.

Rogaland revisjon IKS har utarbeidet et mandat for en forvaltningsrevisjon av Haugalandspakken.

Formålet med prosjektet er å evaluere den overordnede styringen av Haugalandspakken for å danne et grunnlag for organisatorisk læring.

Prosjektet skal svare ut følgende problemstillinger:

1. Forutsetninger og porteføljestyring
 - Hvilke forutsetninger lå til grunn for Haugalandspakken? Og har forutsetningene blitt endret underveis?
 - o Både forutsetninger som lå til grunn for pakken og statlige krav/føringer.
 - Hvordan fungerte porteføljestyringen for prosjektene i pakken?
 - o Herunder vurderes bakgrunnen for endringer i opprinnelige prognoser.
2. Rapportering og beslutningsprosesser
 - Hvordan har beslutningsprosessene og rapporteringsflyten i Haugalandspakken fungert?
3. Enkeltprosjekter
 - I hvilken grad har beslutningsprosessene, planlegging og rapporteringen i enkeltprosjektene fungert på en god måte?
4. Læring
 - Hvilke lærdommer kan trekkes fra gjennomgangen av Haugalandspakken?

Metodisk vil det benyttes intervju og dokumentasjonsgjennomgang.

Det er anslått at det vil medgå 500 timer til oppdraget.

Som mandatet opplyser er det kommet signaler på at kommuner på Haugalandet, som er del av Haugalandspakken, også kan være interessert i å delta i forvaltningsrevisjonen.

Sekretariatets vurderinger

Fylkestinget har besluttet at det skal gjennomføres en forvaltningsrevisjon av Haugalandspakken i 2021. Prosjektet er tatt inn i plan for forvaltningsrevisjon 2021-2024. Det presenteres her et (foreløpig) prosjektmandat for undersøkelsen.

Det er registrert interesse for den planlagte gjennomgangen av Haugalandspakken fra kommuner på Haugalandet. Sekretariatet vil derfor anbefale at det rettes en henvendelse til kontrollutvalgene i deltakende kommuner/fylkeskommuner i Haugalandspakken med invitasjon om deltakelse i forvaltningsrevisjonen. Det vil da, som revisor skriver, være en mulighet for kommunene å få belyst mer kommunespesifikke tema og utfordringer ved Haugalandspakken.

Prosjektdeltakelsen må vedtas i de enkelte kontrollutvalgene. Prosjektets omfang vil eventuelt justeres etter det er avklart hvilke kommuner som ønsker å delta. Det legges til grunn at deltakende kommuner også vil bidra økonomisk til forvaltningsrevisjonen.

Sekretariatet anbefaler at prosjektmandatet oversendes fylkestinget for godkjenning når det er avklart om andre kommuner ønsker å delta. Fylkestinget kan da ta stilling til et endelig mandat. En timeramme på 500 timer utgjør nærmere 40% av budsjettmidlene for forvaltningsrevisjon i 2021. Utvalget vurderer selv om det er aktuelt å be fylkestinget om ekstra budsjettmidler til undersøkelsen.

Det er ønskelig med rask avklaring av deltakelse fra andre kommuner. Rapporten skal leveres i løpet av 2021. Dersom det er behov for avklaringer, har Rogaland Revisjon IKS tilbudt seg å delta ved kontrollutvalgsbehandlingen i aktuelle kommuner. Sekretariatet har ikke oversikt over møteplanen for 2021 til aktuelle kontrollutvalg. Men med raske avklaringer kan kontroll- og kvalitetsutvalget behandle et endelig mandat i sitt møte 4. februar 2021. Mandatet kan da legges frem for fylkestinget til godkjenning den 23. februar 2021. Hvis denne tidsplanen viser seg å være for optimistisk, vil mandatet legges frem for fylkestinget i påfølgende møte den 27. april 2021.

Konklusjon

Kontroll- og kvalitetsutvalget slutter seg til prosjektmandatet for en forvaltningsrevisjon av Haugalandspakken. Kontrollutvalgene i deltakende (fylkes-) kommuner inviteres til å delta i forvaltningsrevisjonen av Haugalandspakken.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalet	08.02.21	05/21

Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	033	

ÅRSMELDING FOR KONTROLLUTVALET 2020

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak:

Kontrollutvalet godkjenner årsmeldinga for 2020 (med eventuelle endringar som kjem fram i møtet).

Innstilling til kommunestyret:

Etne kommunestyre tek årsmeldinga for 2020 frå kontrollutvalet til orientering.

Saksvedlegg: framlegg til årsmelding for kontrollutvalet 2020

Saksorientering:

I følge kommuneloven § 23-5 skal ”kontrollutvalget rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget”.

Utkast til årsmelding for kontrollutvalet si verksemd i 2020 følger vedlagt. Den er sett opp etter omtrent same mal som tidligare årsmeldingar.

Årsmeldinga summerer opp utvalet sin aktivitet i 2020 og gir eit samandrag av dei hovedsaker som utvalet har hatt til handsaming gjennom året. Årsmelding gjer dessutan ei total oversikt over alle saker til handsaming og saker til orientering .

Årsmeldinga vert lagt fram for kommunestyret etter at kontrollutvalet har godkjent den. Eventuelle endringar som måtte komme frå utvalet vil bli innarbeida før den blir vidaresendt.

Aksdal, 01.02.21

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgjevar/utvalssekretær

KONTROLLUTVALET SI ÅRSMELDING 2020

KONTROLLUTVALET I
ETNE KOMMUNE

INNLEIING

Kontrollutvalet si årsmelding er ei tilbakemelding til kommunestyret om utvalet si verksemd og kva saker og oppgåver som er tatt opp, drøfta og handsama i 2020.

I følgje kommunelova § 23 - 5 skal **"kontrollutvalet rapportere resultata av sitt arbeid til kommunestyret"**.

1. OM KONTROLLUTVALET

Kontrollutvalet er eit lovpålagt organ som skal på vegne av kommunestyret syte for tilsynet med forvaltninga av kommunen (rekneskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon) og selskap som kommunen eig (eigarskapskontroll). Utvalet skal også sjå til at revisjonen fungerer på ein trygg måte. Ordninga er heimla i kommunelova og i eiga forskrift om kontrollutval og revisjon.

Kontrollutvalet er ikkje underlagt andre organ enn kommunestyret og rapporterer og legg fram si innstiller til dette. Kontrollutvalet har eige reglement, vedteken av kommunestyret fyrste gong i 2012 og det blei revidert i 2020, som følgje av ny kommunelov.

Det er kommunestyret sjølv som vel medlemmene. Kontrollutvalet skal ha minst fem medlem, og etter § 23-1 skal minst eit medlem veljast blant kommunestyret sine representantar. Tilsette i kommunen er utelukka frå val til kontrollutvalet. Medlemmene kan heller ikkje vere medlem/varamedlem i andre utval, som har avgjerdsamt, eller vere i styret eller bedriftsforsamlingar, der kommunen har eigarinteresser.

2. MEDLEMENE I UTVALET

For valperioden 2019-2023 har kommunestyret vald følgjande medlemmer:

Faste medlemmer

Leiar	Tollef Rullestad (Ap)
Nestleiar	Ragni Sunniva Fett (V)
Medlem	Kjetil Winterthun (Frp)
Medlem	Øyvind Kaldheim (Krf)
Medlem	Nina Vierdal Vee (Sp)

Varamedlemmer

1. Andreas Grumheden (Ap)
2. Solveig Hetleflåt (H)
3. Gunnar S. Løhaugen (Sp)

Utvalsleiar Rullestad er utvalet sin kommunestyrerepresentant. Leiar og nestleiar i kontrollutvalet har møterett i kommunestyret og talerett når utvalet sine saker blir handsama.

Ordføraren har møte- og talerett i utvalet. Ho har delteke på alle fire møta. Kommunedirektøren har ikkje møterett, men kan innkallast av utvalet. Kommunedirektøren har også delteke på alle møta.

Møta vert gjort kjent på kommunen sine nettsider og sekretariatet sine heimesider (www.kontrollutvalgene.no). På desse stadene vert også sakspapira og protokollar lagt ut.

3. AKTIVITETEN I KONTROLLUTVALET I 2020

Kontrollutvalet har i 2020 hatt **4** (3) møte fordelt på to om våren og to om hausten. Eit møte har vore digitalt. Utvalet har opne møte, men dei skal eller kan vedta lukking når dette er heimla i lov. Utvalet held møta på tinghuset.

Utvalet har hatt **28** (20) saker til handsaming, kor **8** (6) saker blei sendt til kommunestyret. **38** (32) saker har blitt lagt fram til orientering. Samla oversyn over saker og orienteringssaker følgjer som vedlegg til årsmeldinga.

På dagskonferansen i Sandnes for kontrollutval i Rogaland 9. januar deltok Ragni S. Fett. Ho deltok også på kontrollutvalskonferansen i regi av Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) på Gardermoen 29.-30. januar. Tollef Rullestad deltok på folkevaldopplæring for kontrollutval på Solstrand Hotel 18. – 19. februar. Konferansen til Forum for kontroll og tilsyn (FKT) i juni blei avlyst som følgje av koronapandemien.

4. KONTROLLUTVALET SINE HOVUDOPPGÅVER

Kontrollutvalet har oppgåver knytte til kommunen sin eigenkontroll gjennom rekneskaps-revisjon, forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll. Utvalet skal også sjå til at revisjonen fungerer.

4.1 REKNESKAPSREVISJON

Kontrollutvalet skal sjå til at kommunen sin årsrekneskap vert revidert på ein trygg måte. Kontrollutvalet skal også halde seg orientert om revisjonsarbeidet og sjå til at det går føre seg i samsvar med lov og føresegner, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalet sine instruksar.

Kontrollutvalet hadde i møtet 18.05.20, sak 7/20 kommunen sin årsrekneskap for 2019 til handsaming. Totalt sett blei rekneskapen gjort opp med eit rekneskapsmessig mindreforbruk/overskot på kr 1,8 mill.kr (etter avsetjing til driftsmidlar til investeringar og fond i samsvar med budsjett).

Årsrekneskapen viste eit positivt netto driftsresultat med 1,2 mill. kr, som utgjer minus 0,3 % av driftsinntektene. Dette er under anbefalt nivå på 1,75 %.

Kontrollutvalet hadde inga merknader til sjølve rekneskapet. Revisor hadde levert rein revisjonsmelding.

Skatterekneskapen for 2019 vart lagt fram for utvalet til orientering i møtet den 17.02.20.

4.2 FORVALTNINGSREVISJON

I følgje kommunelova skal kontrollutvalet sjå til at det årleg vert gjennomført forvaltningsrevisjon av den kommunale verksemda. Forvaltningsrevisjon skjer etter kommunestyret sin vedtekne plan for forvaltningsrevisjon.

Ny plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 - 2024 blei utarbeida i 2020, og var basert på ein Risiko- og vesentleganalyse. Kommunestyret vedtok den nye planen, etter innstilling frå kontrollutvalet, i møtet 27.10.20, sak 56/20.

Arbeidet med planen starta på nyåret med eit risikospel og det blei av revisjonen utarbeida utkast til plan med risiko – og vurderingar til maimøtet. Utvalet drøfta planen i september og kom med si innstilling til kommunestyret. I følgje vedtatt plan er prioriteringslista følgjande:

1. *Trygt og godt skulemiljø*
2. *Bemanning, rekruttering og sjukefråvær*
3. *Kontrakts- og leverandøroppfølging*
4. *Tilpassa opplæring og spesialundervisning*
5. *Pleie og omsorg*
6. *Næring og landbruk*
7. *Internkontroll og kvalitetssystem*
8. *Skakke SA*
9. *Tomteselskapet Etne AS*
10. *Øyane Asvo AS*

I møtet 17.02.20 handsama utvalet oppfølging av rapporten om «IKT og informasjonstryggleik» for 2. gong. Kommunestyret handsama oppfølginga i møtet 16.06.20, sak 36/20 og tok kommunedirektøren si tilbakemelding til orientering.

I møtet 21.09.20 handsama utvalet oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport om «Innkjøp». Kommunestyret handsama oppfølginga i møtet 27.10.20, sak 51/20 og tok kommunedirektøren si tilbakemelding til orientering.

Utvalet har tinga prosjektplan om «Trygt og godt skulemiljø» for levering i 2021.

4.3 EIGARSKAPSKONTROLL

Kontrollutvalet er også pålagt og sjå til at det vert ført kontroll med forvaltninga av kommunen sine interesser i selskap m.m. Kontrollutvalet skal også her utarbeide ein plan for gjennomføring av eigarskapskontroll. Planen for 2020-2024 og retningslinjene for eigarskapskontroll blei vedtatt av kommunestyret i møtet 27.10.20, sak 55/20. I følgje vedtatt plan er prioriteringslista følgjande:

1. *Overordna eigarskapsforvaltning i kommunen*
2. *Eigarskapskontroll av Skakke SA*
3. *Eigarskapskontroll av Tomteselskapet Etne AS*
4. *Eigarskapskontroll av kommunen si forvaltning og oppfølging av arbeidsmarknadsbedrifter*

4.4 TILSYN MED REVISOR

Tilsyn med revisjonen blir gjennomført ved gjennomgang av revisjonens planer og rapporter. Utvalet innhentar kvart år uavhengighetserklæring frå ansvarleg revisor. Revisor har møte- og talerett i utvalet sine møte.

Deloitte AS har sidan 01.07.16 vore kommunen sitt revisjonsselskap og deira avtale gjeld fram til 31.06.21. Oppdragsansvarleg rekneskapsrevisor er Else Holst-Larsen. Ho eller forvaltningsrevisor har møtt fysisk eller digitalt på alle møta.

På bakgrunn av orientering om at kommande anbudsprosess var blitt forsinka, bad kontrollutvala i Karmøy og Sveio sekretariatet om å leggje fram ei sak til august/septembermøtet om val av ulike revisjonsordningar.

Sekretariatet la fram sak om val av revisjonsordning frå 01.07.21 i septembermøtet. Saka blei lagt fram med to alternativ. Anten å velje interkommunalt samarbeid eller å fortsette med konkurranseutsetting. Utvalet kom med innstilling om å velje eigarskap i det interkommunale revisjonsselskapet Rogaland Revisjon IKS. Innstillinga blei lagt fram for kommunestyret i møtet 27.10.20, sak 57/20, og blei samrøystes vedtatt.

Deloitte AS har lagt fram uavhengighetserklæring, presentert plan for revisjonsarbeidet, orientert om interimrevisjon, lagt fram risiko- og vesentleganalyse og framlegg til nye planar.

4.5 ETTERLEVINGSKONTROLL (NYTT)

Kontrollutvalet skal mellom anna «*påseat det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak....*». Revisor er derfor pålagt, ifølgje ny kommunelov, å gje ei skriftleg uttale til kontrollutvalet seinast 30. juni. Dette er omtalt som ei ny oppgåve for revisor, kalla i § 24-9 «forenkla etterlevingskontroll».

Deloitte AS kom med si uttale for rekneskapsåret 2019 i haust (utsett frist i år). Revisor hadde ingen merknader.

4.6 TILSYN MED FORVALTNINGA

Tilsyn med forvaltninga kan bli gjennomført ved at utvalet får orientering frå kommunedirektøren om spørsmål og saker utvalet har spurt om.

Utvalet vedtok ein plan for orienteringar frå administrasjonen i maimøtet. Kommunedirektøren orienterte om fellestenestene i septembermøtet. Kommunalsjef for oppvekst og kultur orienterte om sitt ansvarsområde i novembermøtet.

Utvalet er ikkje klageorgan for enkeltvedtak og skal heller ikkje overprøve politiske vedtak.

5. BUDSJETT/REKNESKAP – KONTROLLARBEIDET

Økonomiavdelinga har opplyst følgjande rekneskapstal for 2020.

TENESTE 1100	REGNSKAP 2019	BUDSJETT 2020 (utvalet)	REKNESKAP 2020
Godtgjersle og driftsutgifter	56 164	88 000	49 417
Revisjonstenester	395 032	404 000	291 269
Sekretariatstenester	177 000	183 000	183 000
Sum utgifter (eks.mva.)	628 196	675 000	523 686

Kontrollutvalet handsama hausten 2020 framlegg til budsjett for kontrollarbeidet for 2021. Totalt var framlegg til budsjett inkl. revisjonstenester, sekretariatstenester og kontrollutvalet sine egne utgifter på kr 712 000. Framlegget vart sendt over til kommunestyret for handsaming.

6. SEKRETARIAT

Kommunane er pålagt å ha eit kontrollutvalssekretariat som er uavhengig, dvs. ikkje knytte opp mot rådmann eller revisjon. Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS kom i drift frå 2005 og har vore i verksemd i 16 år.

Selskapet er eid av 10 kommunar og oppgåvene blir ivaretatt av to tilsette. Sekretariatet har, i tillegg til kontakt og samarbeid med utvala, administrasjon og politisk leiing, samarbeid med tri revisjonsselskap, andre interkommunale selskap i regionen og sekretariata i Rogaland, Vestland og Agder.

Fast utvalssekretær har vore seniorrådgjevar Odd Gunnar Høie. Sekretariatet har egne heimesider, www.kontrollutvalgene.no, kor mellom anna alle sakskart, protokollar og rapportar blir lagd ut fortløpande.

For valperioden 2019-2023 er Ståle Tungesvik valt medlem i representantskapet med Trude Enge som varamedlem. Tungesvik deltok på det digitale representantskapsmøte 27.04.20

7. OPPSUMMERING

Aktiviteten i 2020 har vore nesten som planlagt. Berre eit av møta har vore digitalt og planarbeidet blei litt forsinka. FKT-konferansen i juni blei ikkje arrangert. Det er blitt utarbeida nye planar for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll for dei neste fire åra.

Utvalet sendte si innstilling på val av ny revisjonsordning og revidering av utvalet sitt reglement til kommunestyret. Kommunestyret har valt Rogaland Revisjon IKS som revisor og vil å gå inn som deleigar i selskapet frå 01.07.21.

Utvalet har handsama oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapportane om «Innkjøp» og «IKT og informasjonstryggleik». Utvalet har tinga ein ny prosjektplan for levering i 2021.

Administrasjonen har orientert om sine ansvarsområder og elles gjort greie for økonomisituasjonen gjennom rekneskap og budsjett, samt andre aktuelle saker.

Etne, 8. februar 2021

Ragni Sunniva Fett

Tollef Rullestad
Leiar

Nina Vierdal Vee

Kjetil Winterthun

Øyvind Kaldheim

VEDLEGG

OVERSIKTOVER SAKER LAGT FRAM FOR KONTROLLUTVALET

Saker til handsaming:

- 01/20 Godkjenning av protokoll frå møte 25.11.19
- 02/20 Oppfølging av revisjonsrapport om «IKT og informasjonstryggleik»
- 03/20 Årsmelding for kontrollutvalet 2019
- 04/20 Referat- og orienteringssaker 17.02.20
- 05/20 Arbeidet med plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll 2020-2024
prosessmøte 1 med risikospel

- 06/20 Godkjenning av protokoll frå møte 17.02.20
- 07/20 Etne kommune - uttale til årsrekneskapen for 2019
- 08/20 Arbeidet med plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll 2020-2024 –
presentasjon av risiko- og vesentlegvurderingar og prioritering av prosjekt
- 09/20 Felles forvaltningsrevisjonsprosjekt – Forum for oppvekst i Sunnhordland
(FOS)
- 10/20 Reglementet til kontrollutvalet – endringar etter ny kommunelov
- 11/20 Plan for orientering om einingane og stab/støtte
- 12/20 Referat- og orienteringssaker 18.05.20

- 13/20 Godkjenning av protokoll frå møte 18.05.20
- 14/20 Orientering frå administrasjonen – v/kommunedirektøren
- 15/20 Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport – «Innkjøp»
- 16/20 Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024 – Etne kommune
- 17/20 Plan for eigarskapskontroll 2020-2024 – Etne kommune
- 18/20 Budsjett 2021 - kontrollarbeidet i kommunen – kontrollutvalet sitt framlegg
- 19/20 Referat- og orienteringssaker 21.09.20
- 20/20 Val av revisjon frå 01.07.21– konkurransebasert eller interkommunalt
samarbeid

- 21/20 Godkjenning av protokoll frå møte 21.09.20
- 22/20 Orientering frå administrasjonen – kommunalsjef oppvekst og kultur
- 23/20 Val av nytt forvaltningsrevisjonsprosjekt
- 24/20 Forenkla etterlevingskontroll av økonomiforvaltninga for 2019 – revisor si
attestasjonsuttale
- 25/20 Revisor si eigenerklæring for 2020
- 26/20 Orientering om revisjonsplan for rekneskapsåret 2020
- 27/20 Framlegg til møteplan for 2021
- 28/20 Referat- og orienteringssaker 23.11.20

Saker til orientering:

1. Statusrapport pr. februar 2020
2. Teneste 1100 Kontroll og revisjon – rekneskap 2019 og budsjett 2020
3. Protokoll frå representantskapsmøtet i HIM IKS 27.11.19
4. Protokoll frå representantskapsmøtet i Haugaland Vekst IKS 13.12.19
5. Protokoll frå representantskapsmøtet i Haugaland Brann og redning IKS 05.02.20
6. Tilbakemelding frå konferansen i Sandnes 09.01.20 v/Fett
7. Protokoll frå årsmøte i Forum for kontrollutvalg i Rogaland
8. Tilbakemelding frå konferansen på Gardermoen 29. – 30.01.20 v/Fett
9. Invitasjon til FKT-konferanse 3. – 4. juni på Gardermoen

10. Årsrapport og skatterekneskap 2019 – frå skatteoppkrevjaren i Vindafjord og Etne
11. Statusrapport pr. mai 2020
12. Tilbakemelding frå folkevaldopplæring på Solstrand 18 – 19. februar v/leiar
13. Kontrollrapport 2019 vedkomande skatteoppkrevjaren for Etne kommune
14. Haugaland Vekst IKS – representantskapsprotokoll 21.02.20
15. Haugaland brann og redning IKS – representantskapsprotokoll 23.04.20
16. Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS – representantskapsprotokoll 27.04.20
17. Kommunal Rapport - 22.04.20 – «Hvorfor er tilsyn og kontroll blitt så viktig?»
18. Statusrapport pr. september 2020
19. Protokoll frå repr. møte i Samarbeidsrådet for Sunnhordland 15.05.20
20. Protokoll frå repr. møte i Haugaland Interkommunale Miljøverk IKS 27.05.20
21. Protokoll frå repr. møte i Haugaland Vekst IKS 12.06.20
22. «Kontrollutvalget kan kreve at kommunedirektøren stille på møte» - Kommunal Rapport
23. Statusrapport pr. november 2020
24. KST vedtak 17.09.20, sak 40/20 - Reglement til kontrollutvalet
25. KST vedtak 27.10.20, sak 51/20 – Oppfølging rapport «Innkjøp»
26. KST vedtak 27.10.20, sak 55/20 – Plan for eigarskapskontroll
27. KST vedtak 27.10.20, sak 56/20 – Plan for forvaltningsrevisjon
28. KST vedtak 27.10.20, sak 57/20 – Val av revisjon frå 01.07.21
29. Reglement for kontrollutvalet - etter KST vedtak
30. Protokoll frå repr. møte i Krisesenter Vest IKS 27.10.20
31. Protokoll frå repr. møte i Haugland brann og redning IKS – 13.11.20
32. Innkalling til repr. møte i HIM IKS – 02.12.20
33. Innkalling til repr. møte i Haugaland Vekst IKS 11.12.20
34. NKRF/dept. 24.08.20 – Enkeltrepresentanter kan delta digitalt i et ellers fysisk møte
35. NKRF/dept. 02.10.20 – Sekretariatet kan delta digitalt i fysiske møter i kontrollutvalget
36. Kommunedirektøren kan ikke endre eller redusere kontrollutvalgets budsjettforslag for kontrollarbeidet – svarbrev frå KMD
37. Foreløpig invitasjon til Forum for kontrollutvalg i Rogaland sin konferanse i Sandnes 25.02.21
38. Medlemsinformasjon november 2020 – frå FKT

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saks nr
Kontrollutvalet	08.02.21	06/21

Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	033	

REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 08.02.21

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak:

Referatsakene 1 – 3 vert tatt til orientering.

Saksvedlegg:

1. Statusoversyn pr. februar 2021
2. Protokoll frå representantskapsmøtet i HIM IKS 02.12.20
3. Kronikk i Kommunal rapport 15.12.20 – Kommunale kontrollutval –lokaldemokratiets vaktbikkje

Saksorientering:

Sakene blir lagd fram for kontrollutvalet til orientering.

Aksdal, 01.02.21

Odd Gunnar Høie
 Seniorrådgjevar/utvalssekretær

Kontrollutvalet – statusoversikt februar 2021

Saker frå bestilling til handsaming i kontrollutvalet

Forvaltningsrevisjonar	Bestilt	Tidsbruk	Status	Ferdig dato	Merknader
Trygt og godt skulemiljø	08.02.21	250 timar	Prosjektplan er ferdig	Juni 2021	
Forum for oppvekst i Sunnhordland (FOS)	18.05.20	Felles-prosjekt	Under utarbeiding	Våren 2021	6 kommunar deltek
Andre saker					
Orientering om fellestj. v/kommunedirektøren	18.05.20			21.09.20	
Orientering om oppvekst og kultur	18.05.20			23.11.20	
Orientering om helse og sosial	18.05.20			08.02.21	

Saker under politisk handsaming eller til oppfølging i kontrollutvalet

Forvaltningsrevisjonar	Bestilt	Handsama i KU	Handsama i KST	Planlagt oppfølging	Merknader
Plan for forvaltningsrevisjon	25.11.19	21.09.20	27.10.20		
Plan for eigarskapskontroll	25.11.19	21.09.20	27.10.20		
Risiko- og vesentlegvurderingar	25.11.19	18.05.20	27.10.20		140 timar
Eigarskapskontrollar					

Avslutta prosjekt

Forvaltningsrevisjonar	Bestilt	Handsama i KU	Handsama i KST	Følgd opp KU/ KST	Merknader
Innkjøp	19.11.18	23.09.19	29.10.19	21.09.20/ 27.10.20	Avslutta
IKT og informasjons-tryggleik	20.11.17	17.09.18	31.10.18	20.05.19 og 17.02.20/ 19.06.19 og 16.06.20	Samarbeids-prosjekt med Vindafjord
Sjukefråvær	13.02.17	02.10.17	17.10.17	14.05.18/ 20.06.18	Avslutta

PROTOKOLL FRA MØTE 02.12.20 I REPRESENTANTSKAPET HAUGALAND INTERKOMMUNALE MILJØVERK IKS

Møtet ble holdt digitalt på Teams 2. desember 2020 fra kl. 15.00–16.45.

Følgende representanter møtte:

Bokn	Egil Våge
Bokn	June Grønnestad
Etne	Mette Heidi Bergsvåg Ekrheim
Etne	Kenneth Lyng Karlsen
Haugesund	Astri Furumo
Haugesund	John W. Pettersen
Haugesund	Karoline Sjøen Andersen
Haugesund	Arne Trygve Løvvik
Tysvær	Sigmund Lier
Tysvær	Sven Ivar Dybdal
Vindafjord	Gustav Løge Fosse (vararepresentant)
Vindafjord	Tove Elise Madland

Forfall:

Vindafjord	Ole Johan Vierdal
------------	-------------------

Dessuten møtte:

Arild Karlsen	Styreleder i HIM
Trond Kampen	Økonomi- og administrasjonsleder i HIM
Gry Dahle Lie	Informasjons- og fagsystemkonsulent i HIM
Gro Staveland	Adm.dir. i HIM

Dokumentasjon av fremmøte ble gjort ved navneopprop.

Innkalling

Evt. merknader til innkallingen

Ingen merknader til innkallingen.

Valg av møteleder og protokollfører

Astri Furumo ble valgt som møteleder og Gro Staveland ble valgt som protokollfører.

Valg av 2 representanter til å underskrive protokollen i tillegg til møteleder

Sigmund Lier og Arne Trygve Løvvik ble valgt.

Godkjenning av sakslisten

Sakslisten ble godkjent.

Referat- og orienteringssaker:

20.06 Protokoll fra møte i representantskapet 27.05.20

Signert protokoll fra møtet 27.05.20 ble tatt til etterretning

20.07 Orientering om renovasjonsbenchmarking og kundeundersøkelse 2020 ved informasjons- og fagsystemkonsulent Gry Dahle Lie

Orienteringen ble tatt til etterretning.

20.08 Orientering om HIM pr desember 2020 ved adm.dir Gro Staveland
Orienteringen ble tatt til etterretning.

20.09 Orientering om regnskap og andre nøkkeltall ved økonomi- og administrasjonsleder Trond Kampen
Orienteringen ble tatt til etterretning.

20.10 Status for arbeid knyttet til samarbeid mellom HIM og Karmøy kommune
Sigmund Lier orienterte kort om møte mellom ordførerne i HIM sine eierkommuner og ordfører i Karmøy kommune 20.10.20. Det er nå innkalt til et teams-møte 17.12.20, der en ønsker å få på plass referanse-, styrings- og arbeidsgrupper for å igangsette arbeidet. Det vil bli orientert om status i saken på neste møte i Representantskapet.

Vedtakssaker:

20.11 Budsjett 2021 og økonomiplan 2021-2024 – Enstemmig vedtak

1. Representantskapet vedtar budsjett for 2021 slik det er lagt frem i denne saken. Styret har fullmakt til å justere vedtatt budsjett av hensyn til driften innenfor de rammene som er gitt i vedtekten.
2. Representantskapet vedtar økonomiplan for perioden 2021-2024 slik den er lagt frem i denne saken. Vedtatt investeringsprogram legges til grunn for budsjettering og gjennomføring av tiltak i perioden. Investeringsrammen for 2021 er på inntil 39,9 mill kr, og styret gis fullmakt til å ta opp lån på inntil 33,915 mill kr til gjennomføring av tiltakene. Ved finansiering skal egenandelen vurderes, men den skal i utgangs-punktet være 15 %. Ved opptak av lån skal det benyttes en nedbetalingstid på maksimalt 40 år. Styret kan likevel bestemme at nedbetalingstid på lån skal være tilpasset levetiden for anleggsmidlene.
3. Økte driftskostnader blir justert i samsvar med virkelige kostnader når disse foreligger, og innarbeides i årsbudsjettet.
4. Styret gis fullmakt til å ta opp kortsiktig driftslikviditet på inntil 5,0 mill kr.

Eventuelt

- i) Neste møte i Representantskapet er 26. mai 2021 kl. 15-17 på Toraneset Miljøpark.

Astri Furumo

Astri Furumo
Møteleder og leder i representantskapet

Sigmund Lier
Sigmund Lier
Representant

Arne Trygve Løvrik
Arne Trygve Løvrik
Representant

Kommunale kontrollutvalg – lokaldemokratiets vaktbikkje

Kronikk i Kommunal Rapport 15.12.20

Kontrollutvalget kan hindre at sykehjemmet serverer bestemor uappetittlig mat, at gutten blir mobbet på skolen, eller at en ansatt svindler kommunen for penger.

TOM ØYVIND HEITMANN

styremedlem i Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT)

Til tider hører vi nyhetsoppslag om kommunale kontrollutvalg som vil gjennomføre undersøkelser – gransking – for å avdekke om det har skjedd noe ulovlig i en konkret sak, eller på et mer generelt grunnlag. Men, hvem er disse kontrollutvalgene – gjør de noen nytte for seg?

Kontrollutvalgene skal utøve kontroll, men de skal også være støttespillere.

I juli 2019 publiserte Forbrukerrådet en undersøkelse som viste at mange pårørende er bekymret for maten de eldre får servert av sykehjemmet. I desember 2019 kunne man lese på NRK.no om Oslo kommune, som fikk kritikk av Sivilombudsmannen for sin praktisering av offentlighetsloven.

På iFinnmark.no kunne man i november 2020 lese om en kommunal leder som er siktet for grov økonomisk utroskap. På TV2.no kunne man en junidag i 2014 lese om et stupetårn til besvær – et mageplask til 30 millioner, der budsjettet sprakk med 2000 prosent.

Jeg kunne ramset opp mange slike oppslag. For det går nesten ikke en dag uten at man inviteres til å lese eller høre overskrifter om svikt, eller påstander om svikt, i kommuner.

Stortinget har sin kontroll- og konstitusjonskomité, samt Riksrevisjonen, som sammen kontrollerer og reviderer statens virksomhet. På tilnærmet samme måte har alle kommuner hvert sitt kontrollutvalg, valgt av kommunestyret.

Trenger vi slike kontrollutvalg, spør du kanskje. Vel, de kommunale kontrollutvalgene har som oppgave å fange opp og forebygge nettopp slike saker som nevnt i oppslagene ovenfor.

Kontrollutvalgene er kommunestyrets viktigste organ for kontroll av kommunens virksomhet. I prinsippet kan kontrollutvalgene undersøke det meste som kommuner holder på med, herunder om kommuner er gode på kvalitet, regeletterlevelse, effektivitet, produktivitet eller økonomistyring, for å nevne noe.

Kontrollutvalgene fungerer som termometer – de måler om kommunen har feber – er frisk eller syk. De prøver også å finne årsaken(e) til sykdommene. De kartlegger tjenesterelaterte, forvaltningsmessige og økonomiske symptomer, og søker noen ganger å finne den rette «diagnose» for den kommunale «pasienten». Noen ganger finner kontrollutvalgene også grunn til å foreslå behandlingsmetode(r), som kan bidra til «friskmelding».

Kontrollutvalgene er derfor lokaldemokratiets vaktbikkje – det vil si innbyggerne og de folkevalgte eget kontrollorgan – i kommunen.

Kontrollutvalgene ble i nåværende form født i og med kommuneloven fra 1992. Lovgiver uttalte da at kontrollutvalgets oppgaver ligger i dets funksjon som tilsyns- og kontrollorgan i kommuner, herunder å kontrollere om saksforberedelse og beslutningsprosesser i de politiske organer og administrasjonen garanterer oppfyllelse av faglige krav og ivaretar grunnleggende rettssikkerhetshensyn.

Lovgiver har senere presisert utvalgets oppgaver. I gjeldende kommunelov framgår det at kontrollutvalget skal påse at kommunen har betryggende regnskapsrevisjon. Det samme gjelder forvaltningsrevisjon, forenklet etterlevelseskontroll og eierskapskontroll.

Kontrollutvalgene kan også foreta andre typer undersøkelser som de mener er nødvendige.

På denne måte skal kontrollutvalgene bidra med sin skjerv til at kommunene lever opp til formål i kommuneloven, ved blant annet å legge til rette for tjenester til beste for innbyggerne, samt bidra til at kommunene er effektive, tillitsskapende og bærekraftige.

Verktøykassen til kontrollutvalgene er rikholdig. Det er lovfestet at kontrollutvalget skal ha et eget sekretariat. Videre skal kontrollutvalget ha revisor(er) for gjennomføring av lovpålagt revisjon og kontroll.

Kontrollutvalget kan også benytte andre oppdragstakere til ulike typer undersøkelser, for eksempel granskinger. Resultatene av sitt arbeid skal utvalget som hovedregel rapportere til kommunestyret.

Treffsikkerheten i kontrollutvalgenes arbeid beror dels på de ressurser de har til rådighet, dels på kontrollutvalgenes eget aktivitetsnivå, og dels på om sekretariat, revisor og andre oppdragstakere faktisk leverer resultatene av sitt arbeid til kontrollutvalget i tråd med lovkrav, avtaler og betaling.

Kontrollutvalgene har utvidet innsynsrett i kommunene, uten hinder av taushetsplikt. De har også en utvidet innsynsrett i diverse selskaper etc. som kommunen er eier i.

Hovedregelen er at kontrollutvalgenes møter går for åpne dører, i tråd med prinsippet om møteoffentlighet. Den klare hovedregel er også at kontrollutvalgenes dokumenter er offentlige, i tråd med prinsippet om dokumentoffentlighet.

Det finnes også begrensninger i hva kontrollutvalgene kan gjøre. Kontrollutvalgene kan for eksempel ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens organer. Omkamper og partipolitikk hører med andre ord ikke hjemme i kontrollutvalget. Kontrollutvalgene er heller ikke et organ for klagesaksbehandling i enkeltsaker.

Kontrollutvalgene skal utøve kontroll, men de skal også være støttespillere som bidrar til læring og forbedring i kommunene. De skal forebygge svikt i kommunene, men de skal også avdekke slike.

Med tilstrekkelige ressurser, og sammen med sitt sekretariat, kommunens folkevalgte organer, administrasjon og revisor, samt innbyggere, skal kontrollutvalgene bidra til velfungerende kommuner.

På denne måten unngår man kanskje at sykehjemmet serverer bestemor uappetittlig mat, at gutten blir mobbet på skolen, eller at en ansatt svindler kommunen for penger. Ved hjelp av kontrollutvalgene forebygger man kommunale «mageplask».

Kontrollutvalgene skal bidra til tillit – innbyggernes tillit til kommuner – din tillit til din kommune.
